

«Evitar activamain mancanza da magistraglia»

Parlament betg satisfatg da la resposta da la regenza

■ (anr/fa) Per scolas popularas èsi daventà difficil da chattar persunas d'instrucziun cun cumpetenzza linguistica sufficienta. A l'avis da Duri Bezzola ed ulteriurs 60 deputads duess la regenza vegnir pli activa. «Causa mancanza d'interess da frequentar il studi na po la Scoul'auta pedagogica grischuna SAP betg pli garantir da scolar en avegnir tantas persunas d'instrucziun cun la cumpetenzza linguistica necessaria sco basegnà», aveva scrit il deputà *Duri Bezzola* (pld, Engiadin'Ota) a la regenza. El aveva dumandà tge ch'il chantun prevesia da far per evitar ina mancanza da magistraglia e per meglierar la cumpetenzza linguistica da las persunas d'instrucziun. Sia dumonda avevan sutscrit 60 deputadas e deputads al cussegl grond. Ch'el na saja betg satisfatg da la resposta da la regenza, ha ditg Bezzola venderdi.

Cussegliev guvernativ Claudio Lardi ha stuì dudir blera critica. FOTO N. SIMMEN

Chantunialisaziun da la scola sco soluziun?

Bezzola ha criticà che la regenza na ditgia en la resposta nagut d'ina mancanza da magistraglia ed er betg che la professiun da magister na saja betg pli uschè attractiva. «Il departament d'educaziun na vul savair nagut da mancanzas da cumpetenzza linguistica da parts da la magistraglia rumantscha, er sch'ils inspectorats e las autoritads da scola san quai gia daditg», ha menziunà il deputà da Samedan. Per evitar ch'i vegnian a mancar a las scolas rumantschas e talianas persunas d'instrucziun cun cumpetenzza linguistica sufficienta propona la regenza da chantunalisar la scola populara: «Las premissas per il chantun per reagir fissan adattaziuns structurallas, p. ex. fusiuns da scolas.» Questa soluziun «centralistica» nun è a l'avis da Duri Bezzola insumma betg realisabla.

Basegn d'ulteriuras mesiras per franar svilup

Causa lur malcuntantezza cun la respo-

sta da la regenza èn el ed ulteriurs deputads vegnids a la conclusiun ch'i saja dad incumbensar la regenza da vegnir activa en chausa: «Per exempel cun augmentar l'attractivitat da la professiun da magister e da decider las mesiras necessarias per evitar la mancanza da magistraglia grischuna», ha explitgà Bezzola. Uschia pudessan ins a ses avis examinar la pussaivladad d'introducì il rom rumantsch a la SAP «sco che quai era il cas pli baud tar il seminari da scolasts». Er *Elisabeth Mani* (pbd, Tavau), *Sandra Locher* (ps, Cuira), *Susanne Krättli* (pld, Maiavilla) e *Dario Monigatti* (ps, Brusio) han exprimì en lur votums il giavisch che la regenza examineschia ulteriuras mesiras per avair puspè avunda persunas d'instrucziun.

Lardi: «Basegn d'agir exista»

Il president da la regenza *Claudio Lardi* ha numnà la critica «populistica». El constateschia ch'il privel d'ina mancanza da magistraglia sa fetschia valair en tut la

Svizra: «En Grischun essan nus per entant anc en ina situaziun detg buna, tuttina na dastgain nus betg chalar da tschertgar soluziuns.» I saja per il chantun però difficil da chattar mesiras per cuntanscher la cumpetenzza linguistica, ha admess Lardi, «forsa ch'ina campagna infurmativa gidass a chattar daplirs giuvenils che decidessan d'emprer la

professiun da scolast». Per pudair calcular il basegn da persunas d'instrucziun per ils proxims tschintg fin diesch onns vegn fatg actualmain in studi. Quels resultats vegnan ad esser avant maun l'october da quest onn. «Ans basond sin quels resultats vegnin nus ans occupar alura da maniera pli approfondida da la tematica», ha empermess Claudio Lardi.

«Difficil da prescriber cumpetenzza linguistica»

Sco che *Johannes Flury*, il rector da la SAP, declera n'è la situaziun en Grischun per las studentas e per ils students actualmain betg alarmanta: «Els chattan plazzas, surtut en il chantun Turgovia.» Da quai è dentant pertutgadas tenor el las vischnancas grischunas, las qualas ston prender quels che s'annunzian, «era, sch'els na san la lingua dal lieu, p. ex. rumantsch». En quai che riguarda la cumpetenzza lin-

guistica dals students rumantschs a la SAP admetta Flury che quella saja savens insufficienta. «Per nus èsi però enorm difficil da prescriber cumpetenzas minimalas. Sche nus pretendain memia bler, fan els la furmazion tudestga.» Quest onn dentant èn dals 86 students da la SAP che han cumenzà la scolaziun 16 da lingua rumantscha, «quai è puspè ina giada in dumbr respectabel».